

La Comédiathèque

Prognozë e rezervuar

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Tekstet e pjesëve të Jean-Pierre Martinez mund të lexohen dhe të shkarkohen falas. Megjithatë, kjo nuk do të thotë se shfaqja e tyre publike është falas.

Çdo shfaqje publike, qoftë profesionale apo amatore, kërkon autorizim paraprak dhe pagesën e të drejtave përkatëse të autorit.

Jean-Pierre Martinez është anëtar i SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques). Për çdo kërkesë për autorizim për shfaqjen e një pjese, ju lutemi të kontaktoni autorin nëpërmjet faqes së tij zyrtare:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Prognozë e rezervuar

Jean-Pierre Martinez

Përkthimi dhe përshtatja në gjuhën shqipe nga autori

Shpëtimi është në koma të thellë pas një aksidenti me biçikletë të marrë me qira në Tiranë. Të afërmit, me të cilët ka humbur lidhjet prej vitesh, thirren pranë shtratit të tij për të diskutuar me mjekët nëse duhen vazhduar trajtimet që e mbajnë gjallë. Por vendimi bëhet edhe më i vështirë kur del se i sëmuri nuk është tamam ai që të gjithë kujtonin, dhe se mban një sekret që mund të vlejë një pasuri...

Personazhet:

Alban / Albana: vëllai (ose motra) i Shpëtimit

Luiza / Luani: motra (ose vëllai) i Shpëtimit

Xhoana: partnerja e Shpëtimit

Doktor Tersiu: mjeku (ose mjekja)

Gëzime /Gëzim: infermierja (ose infermieri)

Kola: inspektori i policisë

5 ose 6 aktorë, burra ose gra.

Rolin e Kolës mund ta luajë edhe aktori (ose aktorja) që luan doktor Tersiu, me grim dhe kostum që të mos njihet. Kjo është një konventë teatrale: edhe nëse publiku e dallon lojën, efekti komik vetëm shtohet.

Një dhomë spitali në Tiranë. Në një shtrat me rrota shtrihet një pacient i mbështetur paksa lart, i lidhur me serum dhe disa aparatura elektrike. Fytyrën ia mbulon një çarçaf. Meqë personazhi nuk flet, mund të përdoret një manekin. Hyn doktor Tersiu (burrë ose grua) me infermierën Gëzime (ose infermierin Gëzim), të dy me përparëse të bardha.

Tersiu – Ç'vapë në këto spitale! Të vjen të hapësh klinikë private, qoftë edhe vetëm për kondicionerin.

Gëzime – Pastaj çuditemi pse shumohen mikrobet.

Tersiu – Na kanë lodhur veshët me shpenzimet e sistemit shëndetësor. Po të mos e mbanim ngrohjen ndezur edhe në verë nëpër spitalet shtetërore, do të kursenim një mal me para.

Gëzime – Dhe do të kishim më pak infeksione spitalore, doktor Tersiu. Me atë emër, ju duhet të na sillni vetëm ters.

Tersiu – Më duket se edhe unë po rris ndonjë stafilokok. Apo mos është ndonjë sëmundje tropikale? Kurse ju, zonjusha Gëzime, shkëlqeni!

Gëzime – Faleminderit, doktor. Është karoteni. Nuk dukem shumë portokalli, apo jo?

Tersiu – Aspak, zemër. Ç'kemi sot?

Ajo i jep kartelën mjekësore.

Gëzime – Shpëtim Dervishi, dyzet vjeç. Në koma të thellë pas një aksidenti me biçikletë të marrë me qira te Pazari i Ri.

Mjeku hedh sytë mbi kartelë.

Tersiu – Kaska duhet të jetë e detyrueshme për biçiklistët.

Gëzime – Ai kishte kaskë. Por nuk i vlejti shumë: u përplas drejt e me një autobus urban.

Infermierja ngre çarçafin. Koka e pacientit është brenda një kaske integrale.

Tersiu – Po këtu ç'rrezik ka, veç të bjerë nga shtrati? Pse nuk ia keni hequr kaskën?

Gëzime – Brenda është bërë aq rrëmujë, sa nuk guxuam. Kishim frikë mos i derdhej truri mbi jastëk.

Tersiu – Pra, nuk ka shumë gjasa të zgjohej shpejt...

Gëzime – Ka pasur ndalim frymëmarrjeje dhe, me sa duket, mungesë oksigjeni në tru.

Mjeku i hedh përsëri një sy kartelës.

Tersiu – E shoh... Elektroencefalograma pothuajse e sheshtë. Dëmtim shumë i rëndë i trurit. Prognoza, siç themi ne mjekët, është e rezervuar.

Gëzime – Do të lirohej edhe një shtrat, por...

Tersiu – Keni të drejtë. Duhet të diskutojmë me kolegët dhe me familjarët para se të vendosim për vazhdimin e trajtimit. I keni lajmëruar?

Gëzime – Po. Duhet të vijmë nga çasti në çast.

Tersiu – Shkëlqyeshëm.

Gëzime – Ndonjë udhëzim tjetër për pacientin, doktor?

Tersiu – Më lini të mendohem... Mbajani mirë mbyllur xhamin e kaskës, që të mos hyjnë mizat.

Gëzime – Nuk keni të paguar, doktor Tersiu...

Tersiu – Pa të paguar, pikërisht! Prandaj do të kaloj në mjekësinë për ata që paguajnë. Spitali shtetëror s'e vlerëson dot talentin tim siç duhet. A do të vinit me mua në klinikën time, si kryeinfermiere?

Gëzime – Do t'ju ndiqja deri në fund të botës, doktor. Edhe në një qendër shëndetësore në malet e Veriut. Pse jo në një klinikë me kondicioner në Bllok?

Tersiu – Do të bëjmë gjëra të mëdha bashkë, zonjusha Gëzime! Më mbetet vetëm të gjej ca bamirës të pasur që të mbledh kapitalin.

Gëzime – Ndoshta kam një ide...

Tersiu – Vërtet? Jeni një mrekulli, zonjusha Gëzime.

Ajo e mbulon përsëri kaskën me çarçaf.

Tersiu – Po pse ia mbuloni kokën? Pak më parë mendova se kishte vdekur.

Gëzime – Nganjëherë hap sytë. Besoj se është refleks. E mbrojmë nga drita.

Tersiu – Këto neonet janë torturë. Në klinikën time do të ketë ndriçim të butë, që të ndihet mirë njeriu.

Gëzime – Sidomos të gjorët që janë në fund të jetës.

Tersiu – Mos u shqetësoni. Unë do të pranoj vetëm pacientë të pasur e me shëndet të plotë. Po mendoj të merrem me kirurgji estetike.

Gëzime – Edhe të pasurit meritojnë t'ua ndreqësh ndonjë të metë. Unë vetë nuk jam pa defekte. Si ju duket gjoksi im, doktor?

Nisen të dalin.

Tersiu – Për mrekulli, zonjushë. Por, po deshët, mund ta shqyrtoj më nga afër pak më vonë. Pacienti tjetër?

Gëzime – Një i pastrehë, të cilin urgjenca e gjeti të dehur pa ndjenja në rrugë mbrëmë. As ai nuk duket se do të zgjohet shpejt.

Tersiu – Me këtë vapë, nuk duhet ta mbajmë gjatë. Do të fillojë të mbajë erë... Nuk ka pak vend në frigoriferin e kuzhinës? Të paktën do të rrinte freskët.

Gëzime – Do të më vdisni së qeshuri, doktor! Me ju s'ka mërzi.

Tersiu – Me këtë punë që bëjmë, po s'qeshëm ndonjëherë, morëm fund.

Dalin nga dhoma.

Menjëherë pas tyre hyn Albani (ose Albana, sipas ndarjes së roleve), i veshur me shije mondane, me telefonin ngjitur në vesh.

Alban – Dëgjo, s'kam idenë. Sapo mbërrita në spital, po u futa në dhomën e gabuar. Aty ishte një i mjerë, akull i ftohtë e që nuk mbante erë të mirë. Tani jam para tij...

Ai sheh pacientin në shtrat.

Alban – Edhe ky nuk duket fort mirë. Tela e tuba kudo... si transformator elektrik. S'e kam krejt të sigurt që është ai, sepse ia kanë mbuluar fytyrën. Ke të drejtë, zakonisht nuk është shenjë e mirë... Nejse, mjeku do të vijë dhe do të marr vesh më shumë.

Hyn edhe Luiza, e veshur me elegancë të përmbajtur.

Alban – Më fal, duhet ta mbyll. Erdhi motra. Po, të telefonoj sapo të kem lajme, por mos më prit për drekë... Edhe unë të puth.

E fut telefonin në xhep dhe përshëndetet me motrën.

Luiza – Mirëdita, Alban.

Alban – Mirëdita, Luiza.

Ajo vëren pacientin e mbuluar me çarçaf.

Luiza – O Zot! Mos më thuaj se u vonova... Ka vdekur?

Alban – Po të kishte vdekur, besoj se do t'ia kishin hequr të gjitha ato kablllo.

Luiza – Je i sigurt që është ai? Edhe unë fillimisht hyra në dhomën e gabuar.

Alban – Edhe ti? Mes dhomës 13 dhe 13/A, ku ta marrësh vesh...

Luiza – Shpresoj t'i sjellë fat, megjithatë.

Alban – Çfarë?

Luiza – Numri trembëdhjetë!

Ai lexon fletën në fund të shtratit.

Alban – Shpëtim Dervishi. Po, ky duhet të jetë.

Luiza – A nuk mund t'ia heqim çarçafin nga fytyra?

Alban – Si qefin duket, por... nuk e di nëse duhet.

Luiza – Ke të drejtë. Më mirë të mos prekim gjë para se të vijë policia.

Alban – Do të thuash mjeku.

Luiza – E takova në korridor. Tha se po vinte.

Alban – Ç'histori... Kishim vite pa folur. Ta shohësh kështu... në këtë gjendje... Po ti, si je?

Luiza – Mirë... Si të thuash.

Heshtje e sikletshme.

Alban – Ende banon te Kodra e Priftit?

Luiza – Unë s'kam banuar kurrë te Kodra e Priftit.

Alban – Vërtet?

Luiza – Te Kodra e Diellit!

Alban – Ah, po, sigurisht...

Përsëri heshtje e sikletshme.

Luiza – Po ti, ende në reklamë?

Alban – Merrem me financa.

Luiza – Ah, po, e drejtë...

Alban – Po për Shpëtimin, kishe lajme?

Luiza – Sa edhe ti. Herën e fundit e pashë në varrimin e babait. Ti nuk erdhe, në mos gabo.

Alban – Më doli diçka urgjente. Megjithatë, pranoje: në familjen tonë nuk kemi shkëlqyer kurrë për dashurinë familjare.

Luiza – I shkreti. Nuk i eci kurrë fati.

Alban – Jo... I shkreti Shpëtim... Edhe emri i ka dalë për ters.

Luiza – Pse, ç'ka emri?

Alban – Shpëtim! Emër si për ndonjë hero. E ai vetë s'ka shpëtuar dot as veten.

Luiza – Plot njerëz quhen Shpëtim.

Alban – Po prindërit tanë hiqeshin si aristokratë. Alban, Luiza... dhe papritur Shpëtim! Sikur atë e kishin marrë nga një familje tjetër, bashkë me emrin.

Luiza – Tani që e thua... Nuk kishim as gjysh, as dajë, as xhaxha me atë emër.

Alban – Mos e kanë birësuar?

Luiza – Kjo do të shpjegonte shumë gjëra.

Alban – Gjithmonë ka qenë delja e zezë e familjes.

Luiza – As nuk na ngjan fare.

Alban – Nuk të duket sikur ka diçka aziatike në fytyrë?

Luiza – Aziatike, mendon?

Alban – Fare pak.

Luiza – Mos e kanë birësuar duke ia mbajtur emrin e lindjes?

Alban – Po ndonjë kinez me emrin Shpëtim ke dëgjuar?

Luiza – Ah, po...

Alban – E mira është se, po të mos jemi nga i njëjti gjak, nëse i duhet një veshkë, nuk do të jemi të përshtatshëm për dhurim.

Luiza – Po...

Alban – Ja mjeku. *(Mënjatë)* Vetëm nga mbiemri Tersiu, s'pres lajme të mira.

Hyjnë mjeku dhe infermierja.

Tersiu – Doktor Tersiu. Dhe kjo është infermierja ime, zonjusha Gëzime.

Luiza – Mirëdita, doktor.

Alban – Zonjusha...

Luiza – Erdhëm sapo na njoftoi spitali.

Tersiu – Jeni motra dhe vëllai i tij, besoj?

Alban – Po, domethënë...

Tersiu – Më vjen vërtet keq për vëllanë tuaj.

Luiza – Pra gjendja është aq e rëndë?

Tersiu – Nuk dua t'ju fsheh asgjë: gjendja e tij është shumë e rëndë dhe prognoza mbetet e rezervuar.

Luiza – Ka ende shpresë?

Tersiu – Zoti Dervishi ka pësuar traumë shumë të rëndë në kokë. Kafka është dëmtuar keq. Aktualisht është në koma të thellë dhe mbahet gjallë me aparaturë. Do t'i vazhdojmë ekzaminimet, por druhemi se dëmtimi i trurit mund të jetë i pakthyeshëm.

Alban – Me një fjalë, perime.

Tersiu – Kam bërë katërmëdhjetë vjet studime që ta shpjegoj me fjalë të mëdha e të justifikoj rrogën time astronomike. Por, po, shkurt kështu mund të thuhet.

Luiza – Pra s'ka asnjë mundësi të dalë nga koma?

Tersiu merr radiografinë që i zgjat Gëzime dhe ua tregon.

Tersiu – Ja radiografia e kafkës së zotit Dervishi. Siç e shihni, ka dëmtime e fraktura të shumta.

Albani dhe Luiza bëjnë sikur e shohin radiografinë dhe kuptojnë gjithçka.

Luiza – Po, vërtet, nuk është pamje e këndshme.

Alban – Megjithatë, kafka duket në rregull... hark i përsosur.

Tersiu – Jo, ajo nuk është kafka. Është kaska.

Luiza – Kaska?

Gëzime – Kafka është kaq e dëmtuar, sa për momentin ia lamë kaskën që t'ia mbajë trurin në vend.

Tersiu – Atë pak që i ka mbetur...

Alban – Do të thoni se, pa të...

Tersiu – Përfytyroni një grumbull spagetish në një kullësë të çarë, me një tenxhere poshtë. Ne e lamë tenxheren aty, që spagetit të mos përfundojnë në lavaman.

Alban – Tani po që e kuptova më qartë...

Tersiu – Më vjen keq që po ju pyes kaq drejtpërdrejt, por... a ju ka folur ndonjëherë zoti Dervishi për dëshirat e tij, në rast se do të mbahej gjallë vetëm me aparatura?

Luiza – Nuk e di... S'kemi folur kurrë për këtë. Nuk takoheshim shpesh. (*Albanit*) Ty të ka thënë gjë?

Alban – Jo. Herën e fundit e pashë në dasmën tënde. Nuk ishte rasti për të folur për çështje të tilla. Megjithëse... kur filloi ajo vallja që nuk mbaronte kurrë, kush s'e mendoj një çast t'i jepte fund jetës me ndihmë mjekësore?

Tersiu – Nuk ju nxitoj. Vendimi për trajtimin merret nga ekipi mjekësor, por dëshirat e pacientit dhe ajo që dini ju si familje janë të rëndësishme.

Gëzime – Po ashtu, nëse do të jetë e nevojshme, duhet shqyrtuar edhe dhurimi i organeve.

Alban – Dhurimi i organeve? Jo, doktor, duhet t'ju sqaroj diçka. Ne dyshojmë se Shpëtimi është vëllai ynë i birësuar. Pra mund të mos jemi të përshtatshëm t'i dhurojmë një organ.

Gëzime – Besoj se doktor Tersiu e kishte fjalën për organet që mund të dhurojë Shpëtimi.

Alban – Organet e tij... Sigurisht! Pikërisht! Unë jam plotësisht dakord, nëse shpëtohet një jetë.

Tersiu – Sidoqoftë, duhet të dëgjojmë edhe zonjën Dervishi. Sapo telefonoi dhe po vjen.

Luiza – Zonja Dervishi?

Gëzime – Bashkëshortja e tij. Kunata juaj.

Alban – Sigurisht...

Tersiu – Po ju lë me vëllanë. Mund t'i flisni, por nuk garantoj se ju dëgjon.

Alban – Faleminderit, doktor.

Tersiu – Jam në dispozicionin tuaj. Po patët nevojë, i bini ziles. Vjen një infermiere... ose, nëse dëshironi, një klerik.

Mjeku dhe infermierja dalin. Albani dhe Luiza vështrojnë pacientin.

Luiza – Ti e dije që ishte martuar?

Alban – Jo.

Luiza – Të paktën një ftesë mund të na dërgonte. Nuk e di nëse do të shkoja në dasmë, por aq bëhet, apo jo?

Alban – Është e çuditshme. Nuk e përfytyroj dot të martuar.

Luiza – Po më ha kureshtja si është gruaja e tij.

Alban – Sipas mjekut, do ta marrim vesh shpejt.

Hyn Xhoana, partnerja e supozuar e Shpëtimit. Rolin mund ta luajë një grua me pamje paksa mashkullore ose një burrë i veshur si grua.

Xhoana – O Zot! Shpëtim! (Albani dhe Luiza shkëmbejnë shikime.) Mos më thoni se erdha tepër vonë!

Alban – Qetësohuni, është ende gjallë. Të paktën në njëfarë kuptimi.

Xhoana – Xhoana. Jam partnerja e Shpëtimit. Po ju kush jeni?

Alban – Vëllai i tij.

Luiza – Unë jam motra.

Xhoana – Çudi... Nuk më kishte folur kurrë për ju.

Alban – As neve s'na kishte thënë se ishte martuar.

Xhoana – Ka qenë shumë i mbyllur. Dua të them, është ende shumë i mbyllur.

Alban – Në këtë gjendje, nuk ka si të jetë më i mbyllur...

Xhoana – Ju tha mjeku nëse ka shpresë?

Luiza – Nuk na qetësoi. Na vjen shumë keq, edhe neve... A keni fëmijë?

Xhoana – Ende jo, fatkeqësisht. Të paktën do të më kishte mbetur një kujtim prej tij.

Luiza – Sigurisht.

Xhoana – Por do të përpiqen ta shërojnë, apo jo?

Alban – Më duket se na thirrën më shumë për të diskutuar për aparaturat sesa për të na dhënë lajme të mira.

Xhoana – Të mos e zgjasin?

Luiza – Shpëtimi është në koma të thellë pas aksidentit.

Xhoana – Aksidentit? Po çfarë i ndodhi?

Alban – E vërtetë... Çfarë i ndodhi, në fakt?

Luiza – Harruam ta pyesnim.

Alban – Ndoshta aksident rrugor.

Xhoana – Shpëtimi s'kishte patentë.

Alban – Në çdo rast, kam përshtypjen se doktor Tersiu pret vetëm miratimin tonë për t'ia hequr aparaturat.

Xhoana – T'ia heqë aparaturat? Si për një thekëse buke po flisni! Është vëllai juaj!

Luiza – Të them të drejtën, kishim vite pa u parë.

Alban – As e kuptoj pse na thirrën.

Luiza – Vërtet, përveç jush, ne jemi e vetmja familje që ka. Por të marrim një vendim të tillë...

Alban – Unë s'jam besimtar, prandaj nuk e kam aq problem eutanazinë. Vetëm emri nuk më pëlqen. Sidomos gjysma e dytë.

Xhoana – Gjysma e dytë?

Alban – Nazi!

Luiza – Po, nazistët nuk na kanë lënë ndonjë kujtim të mirë për atë punë...

Alban – Dhe i prishin emrin një fjale që, për disa njerëz, do të thotë t'i japësh fund vuajtjes. Ç'fat i keq për reklamën!

Luiza – Ndoshta më mirë ta merrni ju vendimin. Ju e njihnit më mirë se ne.

Xhoana fillon të qajë, por jo shumë bindshëm.

Xhoana – Jo, ende s'jam gati... t'ia heqim aparaturat, siç thoni ju. Të paktën jo tani.

Luiza – E respektojmë plotësisht vendimin tuaj. Apo jo, Alban?

Alban – Sigurisht. *(Sheh orën.)* Edhe unë po iki, atëherë. Meqë për momentin nuk bëjmë dot gjë...

Luiza – Edhe unë kam një darkë sonte dhe...

Alban – Në këtë gjendje, prania jonë s'besoj se ndryshon shumë gjëra.

Xhoana – Po rri unë me të, nëse nuk ju pengon.

Luiza – Patjetër. Në fund të fundit, ju jeni gruaja e tij.

Albani dhe Luiza bëhen gati të ikin, por infermierja kthehet.

Gëzime – Ju duhet të jeni zonja Dervishi, apo jo?

Xhoana – Po... Mund të më thoni pak më qartë si është Shpëtimi?

Gëzime – Presim analizat e fundit, por nuk po ju fsheh se nuk jemi optimistë.

Xhoana – Po përkeqësohet?

Gëzime – Jo, nuk do ta thosha. Gjendja është e pandryshuar.

Xhoana – Pra ndoshta ka shpresë.

Gëzime – Fatkeqësisht, në këtë rast «e pandryshuar» nuk është lajm i mirë.

Alban – As gjendja e një patateje nuk ndryshon shumë.

Gëzime – Zoti Dervishi është në gjendje vegetative dhe zor se do të dalë prej saj.

Xhoana – Jeni e sigurt?

Gëzime – Duhet të mendoni çfarë do të kishte dashur ai vetë. Mjekët do të vlerësojnë çfarë trajtimi ka ende kuptim.

Luiza – Mendoni se vuan?

Gëzime – Është e vështirë ta dimë. Por mbijetesa në këto kushte... nuk është jetë.

Luiza – Infermierja ka të drejtë, Xhoana. E kuptoj dhimbjen tuaj, por nuk mund ta lëmë kështu.

Gëzime – Vjen një çast kur njeriu duhet të pranojë të vërtetën. Ndarja nga një njeri i dashur është sprovë e rëndë, por nuk zgjidhet gjithçka duke e shtyrë pafund vendimin e mjekëve. Pastaj janë një mal me dokumente... Dhe trashëgimia, sigurisht. Edhe ajo s'mund të presë përgjithmonë.

Alban – Trashëgimia?

Luiza – Vërtet, e harruam trashëgiminë.

Alban – Po trashëgimtarët kush janë?

Gëzime – Në radhë të parë... (*Xhoanës*) Ju, bashkëshortja, apo jo?

Xhoana – Po, domethënë...

Gëzime – Nëse bashkëshorti juaj vdes, ju keni të drejta trashëgimie. Do të duhej të firmosnit edhe disa dokumente.

Xhoana – Në fakt... ne nuk ishim martuar ende.

Gëzime – Ah. Dhe nuk keni fëmijë?

Xhoana – Jo.

Gëzime – Atëherë trashëgimia mund t'u kalojë familjarëve të tjerë, përfshirë vëllanë dhe motrën. Por e di që kjo s'është shqetësimi juaj kryesor tani.

Alban (*ëndërrimtar*) – Jo, sigurisht.

Gëzime – Po ju lë ta mendoni si familje.

Infermierja del.

Xhoana – Kam nevojë të freskohem pak.

Xhoana shkon në banjë.

Alban – Pra ne mund të jemi trashëgimtarët.

Luiza – Jemi familja e tij e vetme, meqë s'është i martuar.

Alban – E pabesueshme!

Luiza – Po...

Alban – Mendon se kishte shumë lekë?

Luiza – Vështirë, por ku i dihet? S'e kemi parë prej vitesh.

Alban – S'di as me çfarë merrej.

Luiza – Unë e përfytyroj pa punë. Po ti?

Alban – Po. Dhe pa përfitime papunësie fare.

Luiza – Me siguri nuk ishte nga ata që paguajnë taksa për prona luksoze.

Alban – Duhet të pyesim gruan... Xhoanën, dua të them. Ajo duhet ta dijë.

Xhoana kthehet.

Luiza – Më mirë tani?

Xhoana duket sikur kërkon diçka.

Xhoana – Po... E dini ku ia kanë vënë sendet personale?

Luiza – Sendet?

Xhoana – Nuk kishte ndonjë valixhe kur e sollën?

Alban – Kur të shtrojnë në spital pas një aksidenti, rrallë të japin kohë të bësh valixhen.

Luiza – Nuk është si kur shkon të lindësh.

Alban – Pse ju duhet valixhja? Atij nuk i hyn shumë në punë tani.

Xhoana – E di... Më falni, janë nervat.

Alban – Meqë jetonit bashkë, ndoshta mund të na thoni si po i ecte jeta. Nuk e kishim takuar prej kohësh.

Luiza – Po, si i shkonin punët?

Xhoana – Punët?

Luiza – Kishte ndonjë profesion?

Xhoana (*me mendje gjetkë*) – Profesion? Shpëtimi?

Alban – Edhe unë kështu mendoja.

Xhoana – Po pyes infermieren nëse i kanë ruajtur ndonjë valixhe.

Del.

Alban – Duket shumë e tronditur, apo jo?

Luiza – Edhe ne kështu do të ishim.

Alban – Sidoqoftë, nuk duket se kishte bërë pasuri. Për trashëgiminë, pra...

Luiza – Ndoshta nuk kishte bërë pasuri, por para tre vjetësh, kur vdiq mamaja, mori pjesën e vet nga pasuria e prindërve.

Alban – Dreq, e vërtetë!

Luiza – Kështu mund të na kthehej ajo pjesë. Dua të them, është e drejtë të mbetet brenda familjes.

Alban – Sidomos po të mos ketë qenë fare nga familja. Nëse prindërit e kanë birësuar në Kinë... apo diku tjetër në Tiranë.

Luiza – Sinqerisht, një shumë e vogël do të më hynte në punë. Sapo kemi blerë një vilë në Palasë, pranë asaj të një pronari televizioni.

Alban – Vërtet? Është vend i bukur, Palasa.

Luiza – Po ka shumë punime para se të duket si vila e atij të televizionit. Për momentin ngjan me një kasolle të rrënuar.

Alban – Po, kështu si është, ai vetë është kthyer në perime.

Luiza – Do të ishte një gjest mëshire, në njëfarë mënyre.

Rrinë një çast të zhytur në mendime.

Alban – Po sikur t'i ketë harxhuar të gjitha?

Luiza – Mendon?

Alban – Është Shpëtimi, në fund të fundit.

Xhoana kthehet.

Xhoana – Jo, me sa duket, s'kishte valixhe.

Luiza – Përndryshe ishte mirë? Nuk kishte probleme me lekët?

Xhoana – Probleme me lekët?

Alban – Kohët e fundit mori ca para nga një trashëgimi. Shpresoj t'i ketë administruar me mend.

Xhoana – Me mend? Ju thashë se s'kemi fëmijë.

Luiza – Ah, po, e vërtetë.

Infermierja kthehet.

Gëzime – Pra? Diskutuat me familjen ç'është më mirë për të dashurin tuaj në këtë gjendje?

Alban – Po, domethënë...

Luiza – Nuk kemi vendosur ende.

Alban – Dhe nuk jemi të gjithë të një mendjeje.

Luiza – Zonja nuk është ende gati që...

Xhoana vazhdon të kërkojë me sy.

Xhoana – Pra, jemi të sigurt që s'kishte valixhe kur erdhi?

Ajo shikon poshtë shtratit.

Gëzime – Meqë zoti Dervishi nuk ishte i martuar, si të afërmit më të ngushtë ju do të konsultoheni nga mjekët për vendimet lidhur me trajtimin.

Alban – Në fakt, do të donim edhe pak informacion.

Gëzime – Për gjendjen shëndetësore, besoj. Siç ju thashë...

Alban – Mendonim edhe për anën financiare.

Gëzime – Për trajtimin vendos ekipi mjekësor, jo arka. Por, nëse doni të bëni një dhurim, doktor Tersiu po mendon të hapë një fondacion për klinikën e tij të ardhshme në Bllok...

Luiza – E kishim fjalën për trashëgiminë.

Gëzime – Ah, trashëgiminë! E kuptoj. Krejt normale.

Alban – E dini nëse zoti Dervishi ishte mirë nga ana ekonomike?

Gëzime – Të paktën kishte mundësi të merrte biçikletë me qira te Pazari i Ri... Por këtë duhet ta dini nga partnerja e fundit.

Xhoana (*me mendje gjetkë*) – Çfarë?

Gëzime – Kur pranon trashëgiminë, mund të të dalin përpara edhe borxhe të të ndjerit. Për shembull, detyrime për shërbime spitalore që s'janë mbuluar...

Luiza – Vërtet?

Albani dhe Luiza shohin pacientin dhe aparaturat rreth tij.

Alban – Këto kujdeset intensive kushtojnë një mal me lekë, apo jo?

Gëzime – Një pasuri. Shumë shërbime mbulohen nga sigurimi shëndetësor, por kur nuk je i siguruar ose kërkon shërbime jashtë mbulimit, faturat të vijnë njëra pas tjetrës...

Luiza – Po Shpëtimi ishte i siguruar?

Gëzime – Do të pyes financën. Megjithatë, nëse trashëgimia ju shqetëson, mund të merrni këshillë juridike para se ta pranoni. Ose të mendoni për fondacionin e doktor Tersit...

Alban – Ah, sigurisht.

Gëzime – Sidoqoftë, për vazhdimin e trajtimit do të vendosin mjekët. Por edhe ju mendoni mirë çfarë ka dashur ai. Po të qëndrojnë me vite në koma, faturat vetëm rriten.

Luiza – Atëherë ndoshta duhet të mendojmë seriozisht t'i japim fund kësaj vuajtjeje. Ç'mendon, Alban?

Gëzime – Ju lë edhe pak kohë të mendoheni.

Del.

Luiza (*Xhoanës*) – Po ju, ç'mendon?

Xhoana – Ka ende një mundësi të vogël të zgjohet, apo jo?

Alban – Në fund të fundit, po të mos pranojmë trashëgiminë, ç'rëndësi ka nëse jeton apo jo...

Luiza – Po. S'ka pse t'ia shpejtojmë fundin. Nuk do të ishte shumë njerëzore.

Alban – Duhet të pyes avokatin. Nuk e di nëse, edhe po të heqësh dorë nga trashëgimia, të mbetet ndonjë detyrim për shpenzimet e të afërmit.

Luiza – Detyrim familjar? Po ne mezi e njohim Shpëtimin!

Ai afrohet te pacienti.

Alban – Mendoni se na dëgjon?

Xhoana – Ku i dihet.

Luiza – Po për dhurimin e organeve, ç'mendoni?

Alban – Dhurimin?

Luiza – Mos do t'i shesësh?

Alban – E ku e di... Sa mund të marrim?

Luiza – Ndoshta do të paguanim faturat e spitalit... Po bëj shaka, janë nervat.

Alban – Je e sigurt që nuk na dëgjon?

Luiza (*Xhoanës*) – E dini ç'mendonte ai për dhurimin e organeve?

Xhoana – Jo.

Një çast hutimi.

Luiza (*Xhoanës*) – Po sikur të martoheshit me Shpëtimin, para se të merrej ndonjë vendim për aparaturat?

Alban – Dhe para se t'i merrnin organet, patjetër.

Luiza – Kështu do të mbanit mbiemrin e tij. Një kujtim.

Alban – Në mungesë të fëmijëve.

Luiza – Po, se të shkosh deri te fekondimi pas vdekjes, do të ishte pak e tepruar.

Alban – Nuk e di a lejohet martesë me një njeri në koma. Duhet të pyes avokatin edhe për këtë.

Xhoana – Ah, e kuptova ku doni të dilni! Pak më parë nuk isha familje. Tani doni të martohem që faturat e spitalit të m'i lini mua!

Luiza – Mos i shihni gjërat kështu!

Kthehet Gëzime.

Gëzime – Si jeni? Domethënë... duke marrë parasysh rrethanat. Ju solli njeri kafe? Ndonjë byrek?

Luiza – Na duhen më shumë këshillat tuaja.

Gëzime – Me kënaqësi. Jemi këtu për t'ju ndihmuar.

Alban – Bëhet fjalë për sigurimin shëndetësor të Shpëtimin.

Gëzime – Po, pyeta financën. Kam frikë se as nga kjo anë lajmet nuk janë të mira.

Luiza – Vërtet?

Gëzime – Vëllai juaj nuk rezulton me kontribute të rregullta prej muajsh. Dhe disa shërbime nuk hyjnë në mbulimin standard. Por nuk dua t'ju shtoj shqetësimet...

Luiza – Ju siguroj se tashmë jemi mjaft të shqetësuar.

Gëzime – E kuptoj. Ta shohësh vëllanë ose partnerin në këtë gjendje, është e rëndë.

Xhoana – Mendoni se ka shpresë të flasë përsëri një ditë?

Gëzime – Të flasë? Një mrekulli mund të ndodhë, sigurisht. Por për mrekullitë duhet të pyesni më lart. Ato nuk janë shumë të sigurt, por të paktën nuk kërkojnë pagesë në sportel.

Luiza – Faleminderit për këto fjalë ngushëlluese.

Gëzime – Ah, harrova. Një polic erdhi në recepsion.

Xhoana – Një polic?

Gëzime – I thashë që pacienti nuk është në gjendje t'u përgjigjet pyetjeve, por do të flasë me familjen. I thashë të ngjitet. Nëse ndërroni mendje për kafën dhe byrekun, vetëm i bini ziles. Shërbim si në hotel!

Gëzime del.

Alban – Polic? Pse polic?

Luiza – Ndoshta po heton si ndodhi aksidenti. Është normale.

Alban – Vërtet. Ende s'dimë si ka ndodhur.

Luiza – Infermierja përmendi biçikletën me qira.

Alban – As ju s'e dini si ndodhi?

Xhoana – Domethënë... jo, jo saktësisht.

Luiza – Polici do të na sqarojë.

Alban (*duke vënë re shqetësimin e Xhoanës*) – Ju nuk doni ta dini?

Xhoana – Dëgjoni, nuk kam kohë t'ju shpjegoj, por ju lutem, mos i flisni policisë për mua, dakord?

Alban – Përse?

Xhoana – Unë... nuk jam gruaja e Shpëtimit. Në të vërtetë, nuk isha as partnerja e tij.

Luiza – Atëherë kush jeni?

Xhoana – Le të themi se kishim disa punë bashkë.

Alban – Çfarë punësh?

Luiza – Nga ato që policia nuk duhet t'i marrë vesh, me sa duket.

Dikush troket në derë.

Xhoana – Do t'ju shpjegoj më vonë. Po fshihem në banjë derisa të largohet polici.

Hyn inspektor Kola (burrë ose grua).

Kola – Inspektor Kola. Ç'vapë këtu! Ju duhet të jeni familjarët.

Alban – Vëllai dhe motra e tij, po.

Kola – Po hetoj çështjen ku është përfshirë vëllai juaj.

Luiza – Çështjen? Një aksident me biçikletë, apo jo? Nuk ka ndodhur ndonjë tragjedi kombëtare!

Kola – Është pak më e ndërlikuar.

Alban – Vërtet?

Kola – Mendova se e dinit. Vëllai juaj ka përfunduar në koma pas një grabitjeje.

Luiza – Grabitjeje?

Kola – Grabitja e një dege banke pranë Pazarit të Ri, afër shtëpisë së tij.

Alban – E shoh... Shpëtimi paska pasur përherë dashuri për kursimet. Sidomos të të tjerëve.

Luiza – Sidomos kur na kërkonte neve para borxh.

Alban – Kaloi rastësisht me biçikletë dhe e kapi ndonjë plumb, apo jo?

Luiza – Nuk do të më çudiste.

Alban – Vëllai ynë kurrë nuk pati fat.

Kola – Nuk ndodhi ashtu. Vëllai juaj ishte vërtet i përfshirë në grabitje, por... grabitësi ishte vetë ai.

Dy të tjerët mbeten të shtangur.

Luiza – Shpëtimi? Ai grabiti bankën?

Kola – Po. Me një bashkëpunëtore.

Alban – Grabitës... Nuk i shkon për shtat.

Luiza – Të grabisë bankë me biçikletë me qira? Dhe me kaskë të mbyllur si motoçiklist?

Alban – Po, kjo e fundit i shkon më tepër.

Kola – Dinit gjë për veprimtaritë e tij të paligjshme?

Luiza – Kemi vite pa e parë.

Alban – Me biçikletë! Duhet t'i njihen rrethana lehtësuese: ka shpikur grabitjen ekologjike.

Luiza – Pra nuk ishte aksident rrugor?

Kola – Po edhe jo. Ai u përplas me një autobus teksa po i ikte patrullës nëpër rrugët e Tiranës.

Alban – Ndjekje policore? Ai me biçikletë? Po policët me patina ishin?

Kola – Nuk është shaka, zoti Dervishi. Po flasim për grabitje të armatosur.

Luiza – E dimë, inspektor. Mos harroni se vëllai ynë është mes jetës e vdekjes.

Kola – Më vjen keq. Sidomos sepse, pa aksidentin, mund të na jepte emrin e bashkëpunëtores.

Alban – Bashkëpunëtores? Pra ishte grua.

Kola u vë përpara një fletë.

Kola – Ja portreti i ndërtuar nga dëshmitarët. Ju kujton dikë?

Alban – Fatkeqësisht s'i kam syzet për afër. *(Bën sikur nuk sheh.)* E dini si është puna kur të kap mosha...

Kola *(Luizës)* – Po ju?

Luiza – Unë? Jam njeriu më i keq për të njohur fytyrat. I ngatërroj të gjithë. Po të më çonit në ndonjë klub ku ndërrohen çiftet, do të përfundoja me burrin tim pa e njohur fare!

Kola – E kuptoj.

Alban – Sa fat keni!

Kola – Fola me mjekun. Sipas tij, i dyshuari vështirë se do të zgjohet së shpejti.

Alban – Nëse zgjohet, e pret burgu. Nuk është ndonjë motivim i madh për t'u ringjallur.

Luiza – Sa mund të dënohet?

Kola – Nëse tregon bashkëpunëtoresh dhe kthen paratë, kjo mund të merret parasysht nga gjykata.

Alban – Sa?

Kola – Arma ishte imitim, por grabitja me kërcënim mbetet vepër e rëndë. Mund të marrë shumë vite burg.

Alban – Jo, pyeta për plaçkën... Sa?

Kola – Tridhjetë milionë lekë.

Alban – Tridhjetë milionë lekë?!

Luiza – Jo pak, vërtet!

Alban – Dhe unë që mendoja se Shpëtimi s'kishte ambicie... Po më ngrihet në sy.

Luiza – Dhe nuk janë gjetur këto tridhjetë milionë?

Kola – Dëshmitarët e panë me valixhen kur doli nga banka. Por pas aksidentit, valixhja s'ishte më aty.

Alban – Çfarë ndodhi saktësisht?

Kola – Pas grabitjes, dy bashkëpunëtorët morën rrugë të ndryshme për të humbur gjurmët. Gruan e humbëm. Vëllanë tuaj e pikasëm afër sheshit Skënderbej.

Luiza – Si e pikasët?

Kola – Një burrë me biçikletë të marrë me qira dhe me kaskë integrale, në qendër të qytetit, bie në sy.

Alban – Me sa duket, jo aq sa ta shihte shoferi i autobusit që e mori përpara.

Kola – Para aksidentit gjeti kohë ta zhdukte valixhen.

Luiza – Valixhen...

Kola – Dini gjë për të?

Luiza – Jo, jo, asgjë.

Kola – Vëllai juaj është nën hetim dhe ndaj tij ka urdhër ndalimi. Në parim duhet të qëndroj këtu në rast se zgjohej, por...

Alban – Në këtë gjendje s'do t'ju arratiset.

Kola – T'ju them të drejtën, i urrej spitalet. Më fusin në depresion.

Alban – Dhe janë plot mikrobe që nuk i vret asnjë antibiotik.

Luiza – E dini si thuhet? E di kur hyn në spital, por nuk e di si del.

Alban – Edhe kur shkon vetëm për vizitë... ose për të parë një grua që sapo ka lindur. Për këtë arsye nuk kam qenë i pranishëm në lindjen e asnjërit prej tre fëmijëve të mi.

Kola – Vërtet?

Luiza – Për viruse e baktere, spitali është kazan që zien.

Alban – Reparti infektiv është aty ngjitur. Doktor Tersiu më tha se javën e kaluar patën një rast malarie.

Luiza – Mos tha Ebola?

Alban – Mundet, edhe atë...

Kola – Jua tha vërtet?

Luiza – Mbajeni për vete, por mendoj se ky spital duhet futur në karantinë. Infermierët po bien si mizat.

Kola mezi pret të largohet.

Kola – Mirë, atëherë po ju lë. Do të vij herë pas here të pyes.

Alban – Faleminderit për kujdesin, inspektor.

Albani i zgjat dorën dhe inspektori s'ka si t'ia refuzojë.

Kola – A mund t'i laj duart para se të dal?

Luiza – Ku?

Kola – Në banjë, natyrisht!

Dy të tjerët shtangen.

Alban – Po është se...

Kola – Ka ndonjë problem?

Luiza – Jo, jo, aspak!

Kola hyn në banjë. Albani dhe Luiza shkëmbejnë një vështrim të tmerruar.

Alban – Do të themi se na kërcënoi të na vriste nëse flisnim për të.

Luiza – Me pistoletë lodër?

Alban – Ne nuk duhej ta dinim!

Kola del nga banja.

Kola – Që kur hyra këtu, kam shumë vapë. Shpresoj të mos kem marrë ndonjë infeksion. Nëse zgjohet vëllai, më njoftoni menjëherë, mirë?

Luiza – Patjetër, inspektor.

Kola largohet.

Luiza – Si ia doli ajo?

Alban – Ndoshta u fsheh pas perdes së dushit. E kam parë në një film horror.

Luiza – Sa për trashëgiminë, besoj se mund ta harrojmë.

Alban – Po grabiste bankë me biçikletë me qira. Nuk duket se i kishte punët mirë.

Luiza – Mbeten paratë e grabitjes.

Alban – Ah, po... valixhja.

Luiza – Ja pse Xhoana nuk do t'i heqin aparaturat para se t'i tregojë ku i ka fshehur paratë.

Alban – Tani e kuptoj pse kërkonte bagazhet e tij.

Xhoana kthehet.

Xhoana – Për fat, banja lidhet me dhomën ngjitur.

Alban – Nuk u habit pacienti që ju pa?

Xhoana – Edhe ai është në koma.

Luiza – Ah, po, dhoma 13/A...

Xhoana – Në rregull, dëgjova gjithçka.

Luiza – Pra?

Xhoana – Po, bashkëpunëtorja jam unë.

Alban – E pabesueshme! Portreti i policisë ju ngjan shumë.

Luiza – Do ta kemi të vështirë t'i shpjegojmë inspektorit pse nuk ju njohëm, po ta marrë vesh se ju takuam këtu.

Xhoana – Atëherë faleminderit që heshtët.

Alban – Por mund të futemi edhe ne në telashe.

Luiza – Dhe ne ç'fitojmë?

Xhoana – Nëse më ndihmoni t'i gjej paratë, i ndajmë në tre. Nga dhjetë milionë lekë secili.

Luiza – Në tre pjesë?

Alban – Po Shpëtimi?

Xhoana – Me gjendjen që ka...

Luiza – Pikërisht. Nuk do ta kemi të lehtë ta bëjmë të tregojë ku janë paratë.

Xhoana – Ndoshta familjes do t'i flasë më lirshëm.

Alban – Po pastaj?

Xhoana – Po na tregoi ku i ka fshehur paratë, pastaj le t'ia heqin aparaturat. Më mirë sesa ta lëmë të jetojë si perime. Dhe tridhjetë milionë të ndara në katër nuk dalin aq bukur sa në tre.

Alban – Dhe kështu nuk do të mund t'ju denoncojë në polici, apo jo?

Xhoana – Ju vetë nuk ishit të lidhur me të. Dhe kështu nuk do t'ju mbeten në qafë faturat e tij për vite.

Luiza – Do të doja të isha e sigurt që nuk na dëgjon.

Alban – Mendon se mund të shtiret?

Xhoana – Të shtiret si në koma të thellë? Bëhet kjo?

Luiza – Ka pasur talent për gjumë që fëmijë. E mban mend? Disa mëngjese mezi e zgjonim. Mendoje se ishte në koma.

Të tre i afrohen shtratit.

Xhoana – Mbase ky maskara do t'i mbajë paratë për vete!

Luiza – Shpëtim, na dëgjon?

Alban – Me kaskën integrale nuk është edhe aq e lehtë.

Luiza – Mjeku tha se, po t'ia heqim, mund t'i dalë truri mbi jastëk.

Xhoana – Po i hapim vetëm xhamin.

Ajo hap xhamin e kaskës.

Alban – Shpëtim, jam unë, vëllai yt, Albani.

Xhoana e tund pacientin me forcë.

Xhoana – Shpëtim, fol, dreqi ta hajë! Ku i ke fshehur lekët?

Luiza – Ngadalë, do ta vrisni!

Alban – I lëvizi qepallat!

Xhoana – Dreq, vërtet.

Luiza – Sikur do të na thotë diçka.

Alban – Ndoshta është refleks.

Xhoana – Shikoni! Ka diçka në gojë.

Luiza – Po, vërtet.

Xhoana fut dorën në hapësirën e kaskës.

Xhoana – Nxirre, ore, pështyje!

Alban – Me kujdes!

Xhoana – Ah, i poshtri, më kafshoi!

Alban – Shpresoj të mos jetë ngjitës.

Luiza – Çfarë është?

Xhoana nxjerr nga goja e Shpëtimimit një çelës dhe e ngre lart.

Xhoana – Dreqi ta marrë! Një çelës!

Luiza – Çelës?

Xhoana – Ngjan me çelës të një dollapi bagazhesh. Ndoshta e ka fshehur valixhen në një depo private bagazhesh, diku pranë sheshit Skënderbej.

Luiza – Dhe ka tentuar ta gëlltisë çelësin kur pa se policia po e kapte.

Alban – Në qendër të Tiranës ka vende ku i lë bagazhet në dollapë me çelës...

Xhoana – Polici tha se e pikasën afër sheshit Skënderbej.

Alban – E pabesueshme. Si në film policor.

Luiza – Ose si në një komedi teatri.

Xhoana – Unë nuk mund të shkoj. Policia më kërkon dhe ka portretin tim.

Alban – Shumë të ngjashëm, madje.

Xhoana (*Luizës*) – Shkoni ju.

Luiza – Unë?

Xhoana – Me atë pamjen tuaj si zonjë e klasit të lartë, askush nuk do t'ju vërë re.

Luiza – Faleminderit! Po sikur të më arrestojnë?

Alban – Flasim për tridhjetë milionë lekë. Mendo ç'punime mund të bësh pa faturë në vilën e Palasës.

Luiza – Pse të mos shkojmë të dy?

Xhoana – Që të ikni me paratë? As që bëhet fjalë! (*Nxjerr pistoletën dhe ua drejton.*) Ai do të rrijë këtu.

Luiza – Mos na bëni teatër! Polici tha që arma ishte lodër.

Xhoana – Mirë, por mos provoni të më mashtroni!

Alban – Dikush duhet të qëndrojë pranë Shpëtimit, që të mos ngjallim dyshime.

Luiza – Nuk jam e sigurt. Mos do të ishte më mirë të lajmëronim policinë?

Xhoana – Që të më fusin në burg?

Alban – Mund edhe të mos ketë asgjë në dollap. Më parë ta shohim, pastaj vendosim.

Luiza – Ndërkohë bëhemi bashkëpunëtorë në fshehjen e pasurisë së vjedhur.

Alban – Mendo ç'mund të bësh me dhjetë milionë lekë.

Luiza – Po...

Alban – Nga ajo kasolle e rrënuar bën pallat! Me pishinë më të madhe se të pronarit të televizionit!

Luiza – Po shkoj.

Del. Dy të tjerët shkëmbejnë shikime. Telefoni i Albanit bie, ai përgjigjet. Xhoana afrohet te pacienti.

Alban – Po... Jo, ende në spital jam... Është pak më e komplikuar nga ç'mendoja... Por çdo e keqe e ka një të mirë. Mund të dalë edhe lajm i mirë... Shpëtimi? Ai është ende në koma. Ta tregoj më vonë... Nuk mund të flas tani. Jo, mos më prit për darkë... Edhe unë.

Xhoana – Që kur ia hoqëm çelësin nga fyti, sikur po merr frymë më mirë, apo jo?

Alban – Mos i kemi shpëtuar jetën?

Xhoana – Mos u entuziazmoni kot.

Alban – Duhet t'i themi mjekut, apo jo?

Xhoana – Që t'ia dorëzojë policisë?

Në atë çast infermierja shfaqet te dera.

Gëzime – Gjithçka në rregull?

Xhoana – Le të themi... gjendja e pandryshuar.

Gëzime – Po të keni nevojë, vetëm më thirrni.

Del përsëri.

Alban – Dhe tani ç'bëjmë?

Xhoana – Për momentin presim.

Ulen secili në një karrige dhe dremitin. Kalimi i kohës mund të tregohet me ndryshimin e dritës. Telefoni i Albanit bie. Ai zgjohet me vrull; Xhoana vazhdon të flejë.

Alban – Luiza! E gjeje dollapin? Një valixhe?! Dreq! Ke të drejtë, mos e hap në urban, ka plot hajdutë xhepush. Nëse është plot me kartëmonedha... Xhoana? Po fle këtu... Dëgjo, nuk e di... Nuk mund të ikim fshehurazi, pa i thënë gjë. Bëmë një marrëveshje me të. Në rregull, t'i vjedhësh hajdutit nuk quhet vjedhje, por...

Xhoana zgjohet, dëgjon fundin dhe Albani ndryshon menjëherë ton.

Alban – Më mirë kthehu këtu, t'i shohim të gjithë bashkë. Dakord? Shihemi pas pak.

E fut telefonin në xhep. Xhoana e sheh me dyshim.

Xhoana – Mos po përpiqeni të më lini jashtë loje?

Alban – Aspak! Luiza e ka valixhen dhe po vjen.

Kthehet Gëzime.

Gëzime – Sa pamje prekëse familjare! Shpëtimi qenka me fat që ka të afërm kaq të dashur që i qëndrojnë te koka. Fatkeqësisht jo të gjithë e kanë këtë fat.

Alban – Po, unë... Njeriu vdes vetëm një herë, apo jo?

Gëzime kontrollon aparaturat rreth pacientit.

Gëzime – Fatkeqësisht s'ka ndryshim. Elektroencefalograma mbetet e sheshtë.

Alban – Edhe para aksidentit nuk besoj se kishte shumë kodra ajo encefalogramë... Shaka, shaka.

Gëzime – Keni të drejtë. Humori të ndihmon. Në raste dëshpëruese edhe unë nganjëherë vishem si klloun për t'ua lehtësuar gjendjen.

Xhoana – Me të vërtetë?

Gëzime – Dhe siç u thotë doktor Tersiu pacientëve që po largohen nga kjo botë: jemi të gjithë kalimtarë në këtë jetë.

Alban – Ju dini vërtet të gjeni fjalët ngushëlluese këtu. Duhet t'ua ngrini shumë moralin.

Gëzime – Është profesion. Pothuajse mision. E dini ku më gjeni, po patët nevojë.

Xhoana – Faleminderit, do t'ju thërrasim.

Gëzime bëhet gati të dalë. Luiza hyn me një valixhe dhe ndeshet me të. Një çast sikleti.

Gëzime – Ah, i keni sjellë disa rroba. Sa e kujdesshme! Nuk e di nëse në këtë gjendje... Por po ju lë me familjen.

Gëzime del. Luiza e vendos valixhen te këmbët e pacientit. Të gjithë e shohin të mahnitur.

Alban – E pe ç'ka brenda?

Luiza – Mendova ta hapim këtu. Më e sigurt, apo jo?

Xhoana – Bëtë mirë.

Luiza – Por ka një kod.

Alban – Kod? Ai budallai Shpëtim... Si të kishte frikë nga hajdutët!

Luiza – Dhe tani?

Xhoana – Mos u shqetësoni. E di unë kodin.

Xhoana merr valixhen dhe vendos kombinimin.

Alban – 007? Sa fantazi!

Xhoana hap valixhen. Të gjithë zhgënjehen. Luiza kontrollon ç'ka brenda.

Luiza – Ca rroba... Një palë mbathje plazhi...

Alban – Dhe një libër «Mëso gjermanisht pa mësues».

Xhoana – Ai maskara donte të më linte me gisht në gojë. Me siguri planifikonte të ikte në Gjermani me paratë.

Luiza – Me autobus nga terminali?

Xhoana – Paratë, sidoqoftë, nuk janë këtu.

Alban (*Luizës*) – Mos na ke hedhur ti hi syve?

Luiza – Unë? Po unë nuk e dija kodin!

Xhoana – Qetësohuni. Është motra juaj, në fund të fundit. Dhe ne jemi thujse një familje.

Luiza i afrohet pacientit.

Luiza – Hapi sytë!

Alban – Pra nuk ka humbur çdo shpresë.

Luiza – Për paratë, e ke fjalën?

Alban – Edhe për to.

Xhoana – Ndoshta është refleks.

Luiza – Shpëtim, na dëgjon?

Alban – I lëvizi qepallat!

Luiza – Ndoshta do të thotë «po».

Alban – E vërtetë. Kështu flasin me njerëzit në koma. E kam parë në film: një herë për po, dy për jo. Apo anasjelltas, s'më kujtohet.

Luiza – Shpëtim, dëgjo mirë dhe përgjigju po ose jo: a quhesh Shpëtim?

Alban – Pyetje idiote!

Luiza – Dua të shoh nëse e ka kuptuar kodin.

Alban – I lëvizi sytë apo jo?

Xhoana – Me gjithë atë kaskë vështirë ta shohim. Mund t'ia heqim?

Luiza – Doni ta mbaroni punën me të, apo jo?

Xhoana – Aspak!

Alban – Dhe mund të bëhet rrëmujë e madhe.

Hyn infermierja. Xhoana e mbyll me nxitim xhamin e kaskës.

Gëzime – Desha t'ju njoftoj se inspektor Kola është poshtë. Do të vijë pas pak.

Luiza – Faleminderit që na lajmëruat, zonjusha Gëzime.

Infermierja del.

Alban – Më mirë fshihuni.

Xhoana – Po marr valixhen, që të mos e shohë.

Luiza – Më mirë ta fusim nën shtrat.

E merr dhe e shtyn poshtë shtratit. Xhoana duket e pakënaqur.

Luiza – Shpejt, tani!

Xhoana fshihet në banjë.

Hyn Kola. Mund të ketë njolla të kuqe a puçrra në fytyrë.

Alban – Inspektor Kola, si jeni?

Kola – Jo fort mirë, të them të drejtën. Kam ende valë të nxehti.

Luiza – Uluni pak, ju lutem, inspektor.

Kola – Në të vërtetë erdha të vizitohem te doktor Tersiu. Nuk e keni parë?

Alban – Duhet të jetë këtë rrotull. Pyesni zonjushën Gëzime. Duken shumë të afërt.

Luiza – Nga e nxore këtë?

Alban – Intuitë. Pastaj, kur erdha, ngatërrova derën dhe mu duk se pashë doktor Tersiun duke bërë ca vizita shumë private me zonjushën Gëzime në dhomën 13/A.

Luiza – Sa turp! Për fat pacienti i asaj dhome është po ashtu në koma.

Kola – Po vëllai, si është?

Luiza – Nuk po shkon drejt së mirës.

Alban – Po vazhdoi kështu, do të na duhet ta çojmë te veterineri për një gjilpërë...

Luiza – Po hetimet tuaja, përparojnë?

Kola – Nuk jemi përballë bandës së shekullit, kjo është e sigurt. Vëllai juaj nuk ka qenë ndonjë gjeni. Dyshojmë gjithnjë e më shumë se gjithçka e ka organizuar gruaja. Ajo ishte truri i grupit.

Alban – Truri? Po, kjo nuk më çudit.

Luiza – Truri i tij, edhe para aksidentit...

Kola – Ajo e shtyu të kryente grabitjen, duke shpresuar t'i merrte vetë paratë. Por gjithçka shkoi keq për të dy.

Alban – E kuptoj.

Luiza – Kurrë nuk i eci fati.

Alban – Ndonjë gjë tjetër?

Kola – Disa dëshmitarë e panë të hynte në një depo bagazhesh në qendër. Kontrolluam disa pika, por nuk arritëm të gjenim dollapin ku mund të ketë lënë valixhen.

Luiza – Terminali... Shpresoj të mos jetë ndalesa e fundit për të.

Kola – Si?

Luiza – Ndalesa e fundit! Aty ku mbaron rruga e udhëtimit... Por ai ndoshta do ta vazhdojë të vetën.

Kola – Patjetër... Tani po shkoj të kërkoj atë doktor Tersium. (*Fshin djersët.*) Sa vjen e më shtohet vapa. Ju njoftoj po pata lajme.

Alban – Faleminderit. Kujdesuni për veten, inspektor.

Kola del. Hyn infermierja.

Gëzime – Nuk dua t'ju nxitoj, por duhet të flasim seriozisht për gjendjen e vëllait. Mjekët po shqyrtojnë mundësinë e dhurimit të organeve, nëse konfirmohet se nuk ka më shpresë. Mund të shpëtohej një jetë.

Luiza – Në rregull. Ju premtoj se do ta shqyrtojmë me përgjegjësi. Na lini vetëm t'i themi edhe disa fjalë si familje.

Gëzime – Sigurisht.

Del.

Luiza, gati të humbasë durimin, e tund Shpëtimin që ta zgjojë.

Luiza – Zgjohu, Shpëtim, dreqi ta hajë! Do që të mbetesh pa një mushkëri?

Dy të tjerët e shohin të shqetësuar.

Alban – Tha mëlçinë, më duket.

Xhoana – Po ju lë si familje. Më mirë të iki para se të kthehet ai polici.

Alban – Ndoshta po bën si i vdekur që të mos shkojë në burg.

Luiza – Dhe t'i mbajë të gjitha paratë për vete!

Xhoana – Mund ta marr valixhen? Për ju s'është asgjë, por për mua ka vlerë sentimentale.

Alban – Sentimentale?

Xhoana – Valixhja është... dhuratë nga Shpëtimi.

Luiza – Ju ka interesuar kjo valixhe që në fillim.

Alban – Madje para se të gjenim çelësin.

Luiza – Pra e dinit se paratë ishin brenda.

Xhoana – Po ju vetë e patë që nuk ishin!

Luiza – A e kontrolloam mirë?

Luiza përpiqet t'ia marrë. Xhoana e mban fort. Secila tërheq në anën e saj derisa valixhja çahet në dy pjesë. Albani afrohet.

Alban – Ka një fund të dyfishtë!

Luiza – Paratë janë brenda!

Alban – E dinit dhe deshët të na mashtronit!

Xhoana – Po, e dija. E çfarë bëjmë tani?

Luiza – I ndajmë, siç ramë dakord!

Xhoana – Pse t'i ndaj me ju?

Alban – Që të mos ju denoncojmë në polici dhe të dilni nga ky spital drejt e në burg, për shembull.

Xhoana – Mirë, dakord.

Albani nxjerr disa kartëmonedha nga valixhja.

Alban – Tridhjetë milionë lekë!

Luiza – Sikur fitova lotarinë!

Xhoana – Mos harroni se janë para të pista.

Alban – Të pista, por të paktën janë kartëmonedha të mëdha. Futen rehat në fundin e dyfishtë të valixhes.

Luiza – Për punimet pa fatura në vilën time në Palasë, tamam.

Infermierja kthehet me një shiringë. Xhoana i fut me nxitim paratë në valixhe.

Gëzime – Ja, injeksioni është gati.

Alban – Injeksioni?

Luiza – O Zot, Shpëtim! Është vëllai ynë, në fund të fundit!

Gëzime (me buzëqeshje shqetësuese) – Mos u trembni. Askush nuk është ankuar ndonjëherë për injeksionet e mia.

Errësirë.

Xhoana – Ç'po ndodh?

Gëzime – U ndërpre energjia. Nuk e kuptoj, gjeneratori rezervë duhej të ndizte menjëherë. Po shoh ç'ka ndodhur.

Alban – Po, më mirë. Në këtë errësirë, mund të ngatërroi pacientin për injeksion.

Infermierja del.

Luiza – Së shpejti do ta marrim vesh nëse kishte vërtet nevojë për të gjitha ato aparatura që të jetonte.

Alban – Unë nuk rri në errësirë me një të vdekur që s'është i vdekur! Më fut frikën.

Luiza – Edhe mua.

Xhoana – Ikim!

Dalin. Dëgjohet një melodi pritjeje në telefon, si një pjesë instrumentale klasike. Kalon pak kohë.

Dritat rikthehen. Kthehen Albani, Luiza, Xhoana dhe infermierja.

Gëzime (*e tronditur*) – O Zot! Edhe gjeneratori rezervë pushoi së punuari. Kjo nuk duhej të ndodhte kurrë! Tani gjithçka është rregulluar, por...

Alban – Por çfarë?

Gëzime – Vëllai juaj mbahej gjallë nga disa aparatura... që, natyrisht, punojnë me energji elektrike.

Luiza – Dhe?

Gëzime – Kam frikë se tani vendimi për trajtimin nuk ka më kuptim.

Xhoana – Ka vdekur?

Gëzime – Nuk mund të thuhet se ishte fort i gjallë edhe më parë, por tani... kam frikë se ka vdekur vërtet. Po e kontrolloj.

I afrohet dhe e viziton shpejt.

Gëzime – Po, mbaroi. Nuk ndodhi ashtu siç e prisnim, por ndoshta është më mirë kështu, apo jo? Po ju lë. Mjeku do të vijë t'ju takojë.

Del. Të tjerët mbeten të shtangur.

Luiza – E tmerrshme...

Alban – Ishte vëllai ynë, sidoqoftë...

Xhoana (*duke iu afruar shtratit*) – Tani mund t'ia heqim kaskën.

Alban – Nuk e di nëse është ide e mirë. Mund të bëjmë gjithë dhomën pis.

Luiza – Nuk do ta varrosim me kaskë motori, apo jo?

Xhoana – Po i hap të paktën xhamin, që t'i themi lamtumirë.

E hap.

Alban – Ti e mbaje mend që kishte sy jeshilë?

Luiza – Do të ishte i vetmi në familje.

Alban – Kjo është një provë tjetër që mund të mos ketë qenë nga familja.

Xhoana afrohet dhe shikon.

Xhoana – Jo!

Alban – Çfarë tani?

Xhoana – Ky nuk është Shpëtimi!

Luiza – Nuk është Shpëtimi? Po më parë ishte Shpëtimi!

Albani afrohet.

Alban – Po, por tani nuk është më.

Luiza – Atëherë kush është?

Xhoana – I ngjan atij të mjerit që pashë në dhomën ngjitur.

Alban – E vërtetë! Edhe unë e pashë kur erdha. Është pikërisht ai!

Luiza – Nuk ka ardhur vetë deri këtu, apo jo?

Xhoana – Ku është Shpëtimi, atëherë?

Albani sheh nën shtrat.

Alban – Nuk paska ikur vetëm Shpëtimi...

Luiza – Valixhja! Është zhdukur!

Hyn inspektor Kola.

Kola – Doktor Tersiu vendosi të më mbajë nën vëzhgim për disa analiza. Ju kishit të drejtë: e di kur hyn në spital...

Kola gjendet ballë për ballë me Xhoanën.

Kola – Çudi... ju i ngjani shumë një fytyrë që e kam në një fotografi në xhep.

Xhoana – Ju më dorëzuat te policia? Dhe ju i fshehët lekët?

Luiza – Aspak!

Alban – Ju siguroj se nuk e dimë fare për çfarë po flet.

Kola (*dyshues*) – Më thatë se nuk e njihnit këtë grua.

Luiza – Nuk e njohim! E shohim për herë të parë! Apo jo, Alban? Fundja, kush është kjo?

Alban – Jemi shumë të tronditur, inspektor. Na kuptoni.

Luiza – Dhe ju lutem të respektoni dhimbjen tonë.

Alban – Vëllai ynë sapo vdiq.

Kola – Të paktën ai s'do të shkojë në burg. Por këtë zonjën e marr me vete. Për ju do të flasim më vonë. Duhet të vini në komisarikat të jepni deklaram. Tani për tani, ju shpreh ngushëllimet.

Luiza – Faleminderit, inspektor.

Kola (*Xhoanës*) – Dhe ju, siç e kemi dëgjuar në filmat policorë, keni të drejtë të heshtni, por çfarëdo të thoni mund të përdoret kundër jush.

Kola i vë prangat Xhoanës dhe del me të.

Alban – Nuk kuptoj asgjë.

Luiza – Çfarë ka ndodhur?

Alban – Mos është shtirur si në koma gjatë gjithë kësaj kohe?

Luiza – Dhe ka përdorur errësirën për ta zëvendësuar veten me të pastrehun nga dhoma ngjitur, që të kujtonim se vdiq dhe ta harronim?

Alban – Kjo do të shpjegonte pse i ndryshoi ngjyra e syve.

Luiza – Më shumë shpjegon pse u zhdukën paratë.

Alban – Ndoshta Shpëtimi nuk ishte edhe aq budalla.

Luiza – Pikërisht kjo më habit.

Alban – Po sytë ç'ngjyrë i kishte në të vërtetë?

Luiza duket se nuk e di.

Luiza – Më duket ishte flokëkuq... Nuk e përfytyroj një flokëkuq me sy jeshilë.

Alban – Shpëtimi flokëkuq ishte?

Luiza – Jo...?

Hyn Gëzime.

Gëzime – Më vjen shumë keq për çfarë ndodhi. Në emër të spitalit ju kërkoj ndjesë dhe ju shpreh ngushëllimet.

Luiza – Faleminderit.

Gëzime – Më vjen shumë keq për incidentin. Shpresoj të mos na kërkonin llogari për ndërprerjen e energjisë. Në fund të fundit, ju kurseu një vendim shumë të dhimbshëm...

Alban – Qetësohuni. Kemi mjaft telashe të tjera.

Gëzime – Ta quajmë fat... ose dorën e Zotit.

Alban – Mos e teproni. Nuk është dora e Zotit ajo që uli automatin e energjisë, apo jo?

Gëzime – Ndoshta dora e ndonjë elektriçisti... Me këto ndërprerjet e dritave, asnjëherë nuk e merr vesh.

Alban – Në këmbim të mirëkuptimit tonë, zonjusha Gëzime, do të prisnim ndonjë gjest nga ana e spitalit.

Gëzime – Çfarë gjesti?

Alban – Për faturat e të ndjerit. Sipas parimit: klienti nuk mbeti i kënaqur, kthejini lekët!

Gëzime – Sigurisht. Këtë herë shërbimi është nga ne, pa pagesë.

Luiza – Do të kërkonim gjithashtu, po që e mundur, të mos ia bëni autopsinë vëllait. Ka vuajtur mjaft, apo jo?

Gëzime – Sigurisht. Faleminderit për mirëkuptimin. Kthehuni kur të doni. Këtu jeni si në shtëpinë tuaj.

Infermierja largohet e lehtësuar. Ata shohin shtratin.

Luiza – Të paktën për të, gjithçka përfundoi mirë.

Alban – Po nuk është ai!

Luiza – Pikërisht! Kjo do të thotë se nuk ka vdekur!

Alban – Ke të drejtë. Dhe meqë policia e mendon të vdekur, do ta lërë të qetë.

Luiza – Me tridhjetë milionët e tij, nuk besoj se do ta shohim shpejt.

Alban – Gjynah. Sapo kisha filluar të kisha simpati për të.

Një çast heshtjeje. Mund të dëgjohet një melodi instrumentale shqiptare, e butë dhe paksa sentimentale, që të kujton një vëlla të humbur.

Luiza – Sidoqoftë, na e hodhi bukur ai vëllai që nuk e patëm kurrë.

Alban – Siç thotë fjala: kur bie uji, dalin gurët.

Luiza – Fjalë e urtë popullore?

Alban – Jo, ma tha një biznesmen nga Tirana.

Luiza – Filozof i kohëve moderne...

Alban – Një njeri që ka bërë miliona në tregjet financiare. A nuk janë pasanikët filozofët e shekullit tonë?

Luiza – Gjithsesi, t'ua bësh këtë motrës dhe vëllait... Ç'mosmirënjohje!

Alban – Ai kurrë nuk e pati ndjenjën e familjes.

Nisen të dalin.

Alban – Ku e ke saktësisht atë vilën në Palasë?

Luiza – Në një vend që e quajnë Dy Kështjellat.

Alban – Çudi, s'e paskam dëgjuar.

Dalin.

Mjeku dhe infermierja kthehen. Ajo shtyn një karrocë të vogël mjekësore të mbuluar me një pëlhurë të bardhë.

Gëzime – Më në fund ikën.

Tersiu – Jo më në fund, por tepër vonë! A mund ta shoh foshnjën?

Infermierja heq pëlhurën. Poshtë saj është valixhja plot me para.

Tersiu – Tani po që do ta hapim klinikën private, zonjusha Gëzime!

Gëzime – Mendoj se tani mund të më thërrisni Mira...

Tersiu e puth.

Tersiu – Mira, je engjëlli im mbrojtës! Pra e dije që në fillim se ai nuk ishte në koma?

Gëzime – U mora vesh me Shpëtimin sapo e sollën. Ne u thamë se ishte në koma që të mos shkonte në burg. Në këmbim, paratë do t'i ndanim në tre pjesë.

Tersiu – Ideja e kaskës integrale ishte gjeniale. Në fillim, gati më mashtroi edhe mua!

Qeshin.

Gëzime – Por të shkonim vetë te depoja e bagazheve ishte shumë e rrezikshme. Më mirë t'i sillnin të tjerët paratë drejt në spital!

Tersiu – Duke ua vënë çelësin mu para syve...

Gëzime – Më saktë, mbi gjuhën e Shpëtimit!

Tersiu – Po me të ç'bëjmë tani? Me Shpëtimin e vërtetë, që është në dhomën ngjitur.

Gëzime – Kur të marrë veten dhe policia ta ketë harruar, mund ta marrim kopshtar në klinikën tonë të kirurgjisë estetike në Bllok.

Tersiu – Pasi t'ia ndryshojmë fytyrën falas, sigurisht!

Gëzime – Do të jetë pacienti ynë i parë. Mund të ushtroni dorën mbi të.

Tersiu – Ke të drejtë. Fundja i kemi premtuar edhe një pjesë të vogël të aksioneve.

Qeshin.

Tersiu – Po ajo ideja jote me ndërprerjen e rreme të energjisë! Duhej të shkruaje romane policore!

Gëzime – Ose komedi për teatër!

Tersiu – Ta thashë, do të bëjmë gjëra të mëdha bashkë, zonjusha Gëzime.

Gëzime – Mira, të lutem...

Puthen. Errësirë.

Tersiu – Por tani s'ka nevojë të vazhdojmë lojën me ndërprerjen e energjisë, apo jo? Mos po e tepron pak?

Gëzime – Kam frikë se kësaj here, doktor Tersiu, dritat janë fikur vërtet.

Tersiu – Dhe ai i shkreti Shpëtim ishte ende i lidhur me aparaturën që e ndihmonte të merrte frymë...

Gëzime – Po... Nëse energjia nuk rikthehet shpejt, me sa duket nuk do të kemi nevojë ta ndajmë shumën me të.

Tersiu – Atëherë, nuk na mbetet veç të presim.

Puthen përsëri. Dëgjohej një melodi instrumentale klasike.

Dalin.

Dritë.

Për një fund të lumtur, Shpëtimi mund të shfaqet me kaskën integrale (për shembull i luajtur nga aktori që luajti Albanin), të dalë nga banja e të arratiset drejt korridorit.

Fund

Rreth autorit

Jean-Pierre Martinez lindi në vitin 1955 në Auvers-sur-Oise, Francë. Fillimisht ishte baterist në disa grupe rok, përpara se të punonte si semiolog në fushën e reklamës. Më pas nisi një karrierë si skenarist për televizionin, për t'iu përkushtuar më vonë teatrit si dramaturg.

Ai ka shkruar rreth njëqind skenarë televizivë dhe 123 pjesë teatrore, kryesisht komedi, ndër të cilat disa janë bërë tashmë vepra të njohura, si *Vendredi 13* dhe *Strip Poker*.

Jean-Pierre Martinez është sot një nga autorët bashkëkohorë francezë më të vënë në skenë. Pjesët e tij janë përkthyer në shumë gjuhë dhe janë shfaqur në më shumë se 100 vende të botës, nga Evropa në Amerikë, Afrikë, Azi dhe Oqeani.

Për t'ua lehtësuar punën trupave teatrore profesioniste dhe amatore, autori ka zgjedhur t'i vërë tekstet e pjesëve të tij në dispozicion për shkarkim falas në faqet e tij të internetit. Megjithatë, çdo shfaqje publike kërkon autorizim paraprak dhe pagesën e të drejtave përkatëse të autorit.

Të gjitha pjesët e Jean-Pierre Martinez dhe përkthimet e tyre mund të shkarkohen falas nga:

<https://jeanpierremartinez.net>

<https://comediatheque.net>

Të drejtat e autorit

Kjo vepër mbrohet nga legjislacioni për të drejtat e autorit.

Çdo përdorim i veprës, veçanërisht çdo shfaqje publike, qoftë profesionale apo amatore, kërkon autorizimin paraprak të autorit.

Riprodhimi, shpërndarja, botimi, përkthimi, përshtatja ose ndryshimi i plotë apo i pjesshëm i veprës pa autorizim nuk lejohet.

Çdo përdorim i paautorizuar mund të sjellë pasoja ligjore dhe detyrimin për dëmshpërblim.

Jean-Pierre Martinez është anëtar i SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques).

Për çdo kërkesë për autorizim për shfaqjen e një pjese, ju lutemi të kontaktoni autorin nëpërmjet faqes së tij zyrtare:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

© La Comédiathèque

Të gjitha të drejtat të rezervuara.